

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою Рівненського
обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти
Протокол №04 від 30.06.2026

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом департаменту освіти і науки
Рівненської обласної державної
адміністрації
№166 від 31.07.2026

Навчальна програма з позашкільної освіти
еколого-натуралістичного напрямку
гурток «Ландшафтний дизайн»

Основний рівень
2 роки навчання

Рівне-2026

Автор:

ДУЖУК Сніжана — керівник гуртків комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» Рівненської обласної ради

Рецензенти:

БУДНІК Зінаїда — кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства Національного університету водного господарства та природокористування;

ВЛАСЮК Інна — методист комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» Рівненської обласної ради

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма «Ландшафтний дизайн» реалізується у гуртках еколого-натуралістичного напрямку та спрямована на вихованців віком 10–18 років. Новизною програми є поєднання навчання ландшафтному дизайну з біологічною та екологічною освітою та вивченням комп'ютерних технологій у ландшафтному проєктуванні. Програма розроблена відповідно до: Закону України «Про освіту»; Закону України «Про позашкільну освіту»; Концепції розвитку позашкільної освіти; Положення про заклад позашкільної освіти; Типових навчальних планів для організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти; Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (у частині використання цифрових пристроїв та організації освітнього процесу).

Актуальність навчальної програми пов'язана з підвищенням інтересу учнівської молоді до ландшафтного дизайну як практики створення проєктів озеленення території з використання комп'ютерних технологій.

Навчальна програма передбачає два роки навчання:

I рік – основний рівень – 144 години на рік, 4 години на тиждень;

II рік – основний рівень – 216 годин на рік, 6 годин на тиждень;

Кількісний склад гуртка – 12–15 вихованців.

Метою навчальної програми є формування базових компетентностей особистості засобами ландшафтного дизайну.

Основні завдання програми полягають у формуванні таких компетентностей:

пізнавальної, яка передбачає формування:

- уявлень про ландшафтний дизайн як сферу діяльності, що поєднує біологічні, екологічні та художньо-проєктні підходи;
- знань про основні етапи розвитку ландшафтного мистецтва в Україні та світі;
- уявлень про базові стилі ландшафтного дизайну та їх особливості;
- розуміння базових принципів композиції в ландшафтному проєктуванні;
- знань про типи об'єктів ландшафтного дизайну та їх функціональне й екологічне значення;
- уявлень про біологічні та екологічні особливості декоративних рослин;
- розуміння ролі рослин у формуванні екологічно збалансованого середовища;
- уявлень про принципи екологічно доцільного та сталого озеленення;
- базових знань про використання цифрових технологій у ландшафтному проєктуванні;

практичної, що передбачає формування вмінь і навичок:

- добору рослин з урахуванням їх біологічних та екологічних особливостей;
- виконання простих ескізів ландшафтних композицій;
- аналізу елементарних об'єктів озеленення (шкільна територія, подвір'я, парк);

- використання базових інструментів програмного забезпечення для створення простих 2D/3D моделей;
- створення навчальних цифрових проєктів із використанням шаблонів;
- оформлення результатів діяльності у вигляді ескізів, презентацій або портфоліо;
- дотримання правил техніки безпеки та екологічної безпеки під час практичної діяльності;

творчої, що направлена на формування здатності:

- розробляти прості авторські ескізи ландшафтних композицій;
- застосовувати елементарні прийоми композиційної виразності;
- поєднувати природні та декоративні елементи у проєктних рішеннях;
- пропонувати варіанти екологічно доцільного озеленення навчального середовища;
- брати участь у створенні колективних навчальних проєктів;

комунікативної, що передбачає формування:

- умінь взаємодії в парах і малих групах під час виконання навчальних проєктів;
- навичок обговорення та аргументування власних проєктних рішень;
- здатності презентувати результати власної діяльності у доступній формі;
- культури конструктивного спілкування та співпраці;

соціальної, яка передбачає формування:

- відповідального ставлення до виконання спільних навчальних завдань;
- умінь працювати в команді з розподілом ролей;
- усвідомлення значення озеленення для громади та довкілля;
- екологічно свідомої поведінки у навчальному та повсякденному середовищі;
- початкових навичок участі в колективній проєктній діяльності.

екологічної, яка передбачає формування:

- розуміння взаємозв'язку між ландшафтним дизайном і станом довкілля;
- уявлень про роль рослин у підтриманні екологічної рівноваги;
- знань про основи збереження біорізноманіття на локальному рівні;
- навичок врахування природних умов (грунт, клімат, вологість) під час створення простих проєктів;
- розуміння важливості використання місцевих та адаптованих видів рослин;
- початкових умінь екологічно доцільної поведінки у процесі навчальної діяльності;
- усвідомлення значення природоорієнтованих рішень у благоустрої територій.

У процесі занять гуртківці поступово переходять від засвоєння основних понять до творчого процесу, пов'язаного з ландшафтним дизайном та проєктуванням садово-паркового простору.

Програма гуртка основного рівня першого року навчання розрахована на дітей, що не мають навичок у ландшафтному дизайні, однак володіють початковими знаннями з основ географії, хімії, геометрії, інформатики, ботаніки, екології. Вихованці ознайомлюються з історією розвитку ландшафтного дизайну,

вчатися працювати з довідниками та визначниками рослин, проводити добір рослин для різних типів ландшафтів. Учні знайомляться з можливостями програм SketchUp Free, Home Design 3D, Planner 5D та мобільні додатки PlantNet, iNaturalist, Seek by iNaturalist, Flora Incognita; здобувають початкові знання з проєктування у редакторах.

Практичне проєктування гуртківці розпочинають після бесіди про композицію у дизайні. Вони знайомляться з різноманітними стилями, вивчають правила підбору рослин та декоративних елементів.

Програма гуртка основного рівня другого року навчання передбачає поглиблене вивчення технік проєктування, використання освітлювальних приладів у дизайні; вихованці ознайомлюються з сучасними напрямками ландшафтного мистецтва «Ленд-арт» (Land art), «Екодизайн», принципами формотворення у концептуальних проєктах, вчатися створювати елементи оздоблення садово-паркового середовища: концептуальні арт-об'єкти, «зелені скульптури», декор з матеріалів вторинного використання. Вивчають можливості графічних редакторів.

Гуртківці знайомляться з роботою професійних ландшафтних дизайнерів, самостійно розробляють проєкти озеленення закладів освіти та прибудинкової території власних помешкань. Вихованці постійно працюють над поповненням власного портфоліо.

Працюючи над колективними завданнями, юні дизайнери виконують окремі частини спільної композиції, працюють над створенням окремих арт-об'єктів, декоративних елементів, що згодом об'єднуються у єдину композицію. Це згуртовує колектив гуртка: діти розуміють, що від якості роботи кожного залежить кінцевий результат.

При викладенні матеріалу використовуються різні методи навчання, серед них: пояснювально-ілюстративні (розповідь, пояснення, бесіда, демонстрація тощо) та проблемно-пошукові (проблемне викладення матеріалу, дослідницькі, частково-пошукові), проєктні технології. Поряд з груповими, колективними формами роботи проводиться індивідуальна робота, в тому числі при підготовці проєктів для участі у конкурсах. Активно використовуються мультимедійні технології. Теоретична частина подається у вигляді презентацій.

Основні завдання другого року навчання полягають у формуванні таких компетентностей:

пізнавальної, яка передбачає формування:

- поглиблених знань про класифікацію ландшафтів та природні екосистеми;
- знань про урбоекологію та принципи сталого розвитку міського середовища;
- розуміння сучасних напрямів ландшафтного мистецтва та екодизайну;
- знань про світловий дизайн, декоративні водойми, флорадизайн та фітодизайн;
- знань про професійну діяльність ландшафтних дизайнерів, профільні асоціації та конкурси.

практичної, яка передбачає формування вмінь і навичок:

- працювати у сучасних цифрових середовищах для ландшафтного проєктування та візуалізації (SketchUp Free, Planner 5D, Home Design 3D);
- створювати складні 2D та 3D моделі ландшафтних об'єктів;
- виконувати передпроектний аналіз території;
- розробляти концепцію та повний проєкт озеленення;
- проєктувати малі архітектурні форми, водойми та системи освітлення;
- створювати презентаційні матеріали та портфоліо.
- творчої, яка передбачає формування здатності:
- самостійно розробляти авторські проєкти;
- застосовувати сучасні дизайнерські підходи;
- реалізовувати творчі ідеї у стилях ленд-арт та екодизайн;
- створювати оригінальні проєктні рішення для різних типів територій.
- комунікативної, яка передбачає формування:
- навичок командної роботи над проєктами;
- умінь презентувати результати проєктної діяльності;
- навичок професійного спілкування з фахівцями;
- умінь аргументовано відстоювати власні проєктні рішення.

соціальної, яка передбачає формування:

- відповідального ставлення до проєктної діяльності;
- здатності враховувати потреби користувачів середовища;
- навичок участі у громадських екологічних та дизайнерських ініціативах;
- усвідомлення ролі ландшафтного дизайну у розвитку громади.

екологічної, яка передбачає формування:

- розуміння принципів сталого ландшафтного проєктування;
- умінь застосовувати природоорієнтовані рішення;
- навичок екологічно обґрунтованого добору рослин;
- здатності враховувати екологічні чинники під час розроблення проєктів;
- усвідомлення значення збереження біорізноманіття та екосистемних послуг.

Програмою передбачено також екскурсії, походи в природу, відвідування тематичних виставок, зустрічі з ландшафтними дизайнерами. Для ефективнішого засвоєння програми рекомендуються майстер-класи з досвідченими ландшафтними дизайнерами. Учні, які займаються дослідницькою діяльністю і проєктуванням в рамках програми легко адаптуються до навчання у профільних закладах вищої освіти.

Формами контролю за результативністю навчання учнів є підсумкові заняття, тестування, презентації творчих робіт, підготовка портфоліо, створення ландшафтної композиції за визначеною темою, участь у тематичних конкурсах різних рівнів.

Теми та розподіл годин навчально-тематичного плану вказано орієнтовно. За необхідності в установленому порядку керівник гуртка може внести зміни до кількості годин у межах кожного змістової теми. Враховуючи інтереси вихованців,

їх кількість у групі, стан матеріально-технічного забезпечення, керівник гуртка може змінювати кількість теоретичних і практичних занять (залежно від того, як швидко та якісно вихованці набувають практичних навичок), враховуючи обсяг часу, що передбачений типовими навчальними планами для позашкільних навчальних закладів.

Основний рівень, перший рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
1. Вступ	2	-	2
2. Історія розвитку ландшафтного дизайну та садово-паркового мистецтва	4	4	8
3. Стилi та напрями ландшафтного дизайну	6	4	10
4. Типологія об'єктів ландшафтного дизайну	5	3	8
5. Ландшафтна композиція. Природні та штучні компоненти.	10	8	18
6. Декоративна дендрологія у мистецтві дизайну	10	6	16
7. Основи квітникарства	10	6	16
8. Естетика і композиція ландшафтного проектування. Основи формотворення	8	12	20
9. Тримірне моделювання та візуалізація проєктів та програмне забезпечення ландшафтного дизайнера	16	20	36
10. Сучасні тенденції у ландшафтному дизайні	2	6	8
11. Підсумок	2	-	2
Всього	75	69	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1.Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Завдання і план роботи гуртка. Поняття ландшафтного дизайну. Мета та завдання, об'єкти ландшафтного дизайну. Техніка безпеки. Санітарний регламент роботи з цифровими пристроями.

2. Історія розвитку ландшафтного дизайну та садово-паркового мистецтва (8 год.)

Теоретична частина. Історія розвитку ландшафтного дизайну у різні історичні епохи. Стилi та їх періодизація. Ландшафтний дизайн в Україні. Ботанічні сади та парки світу й України.

Практична частина. Семінар «Роль рослин у парках та садибах». Екскурсія «Принципи побудови сучасних парків».

3. Стилi та напрями ландшафтного дизайну (10 год.)

Теоретична частина. Огляд актуальних стилів. Класичний (регулярний стиль), стиль кантрі, еко-стиль, англійський або пейзажний, японський та східний

стилі та їх особливості. Основні елементи, кольори та аксесуари, притаманні кожному стилю. Сучасні українські ландшафтні проєкти. Озеленення громад під час відбудови України.

Практична частина. Робота з художніми та фотоальбомами, інтернет-ресурсами. Екскурсія «Різновиди місцевої ландшафтно-архітектури»

4. Типологія об'єктів ландшафтного дизайну (8 год.)

Теоретична частина. Об'єкти ландшафтного дизайну, фактори, що впливають на їх формування. Особливості функціонально-просторової організації. Характер зонування. Специфіка використання засобів ландшафтного дизайну. Поняття малих рекреаційних територій, малого ландшафтного саду.

Практична частина. Інвентаризація садово-паркових зон поблизу закладу освіти. Знайомство з ландшафтною архітектурою малого ландшафтного парку, аналіз стилю планування, елементів, композиційних схем.

5. Ландшафтна композиція. Природні та штучні компоненти (18 год.)

Теоретична частина. Поняття ландшафтно-композиції, масиву, ландшафтно-групи, солітеру, алеїчних посадок, вертикального озеленення, квіткових композицій. Рослинні угруповання, водні об'єкти, рельєф, геопластика. Архітектурні, малі архітектурні форми, споруди та обладнання в садово-парковому ландшафті. Композиційні вузли, доміанти, акценти, фокуси в садово-парковій території. Типи насаджень. Доміанти, субдоміанти, другорядні доміанти паркової території.

Практична частина. Аналіз композиційних зв'язків природних і штучних компонентів ландшафту. Формування камерного середовища в системі паркової композиції. Формування композиції паркових насаджень. Розробка ескізів ландшафтних груп, квіткових композицій.

6. Декоративна дендрологія у мистецтві дизайну (16 год.)

Теоретична частина. Природні умови та дендродекоративне районування. Екологія та основні групи деревних рослин. Декоративне значення дендрофлори. Природні рослинні співтовариства. Біологічні особливості та декоративні властивості дерев і кущів. Декоративні форми деревних видів дерев та кущів. Види посадкового матеріалу.

Практична частина. Аналіз природних деревних рослин на ділянці. Підбір асортименту дерев, кущів та чагарників для створення ландшафтно-композиції в певних природно-кліматичних умовах. Живцювання декоративних форм хвойних рослин. Підбір декоративних деревних рослин. Екологічне обґрунтування підбору асортименту рослин. Розробка та презентація ескізів озеленення території навчального закладу.

7. Основи квітництва (16 год.)

Теоретична частина. Квітництво у зеленому будівництві. Виробнича класифікація квіткових рослин. Морфологія квіткових рослин. Роль газонів у ландшафтному дизайні. Асортимент квіткових рослин відкритого ґрунту та їх декоративне значення. Декоративне значення квіткових рослин. Види квітників.

Практична частина. Вивчення асортименту квіткових рослин за визначниками, каталогами, гербарними зразками. Опис і декоративна оцінка квіткових рослин. Вивчення насіння квіткових і декоративно-листяних рослин. Підготовка насіння до посіву. Правила догляду за розсадою. Догляд за рослинами.

8. Естетика і композиція ландшафтного проектування. Основи формотворення (20 год.)

Теоретична частина. Типи просторових структур. Основи теорії композиції. Художні засоби побудови композиції, композиційна рівновага. Основи кольорознавства. Лінійна, просторова перспективи. Формотворення, об'єктивні властивості форми. Емоційна складова ландшафтного дизайну, статика і динаміка. Різновиди графічних зображень, що використовуються у ландшафтному дизайні.

Практична частина. Техніка проектування. Розробка ескізів куточків озеленення двору. Виконання робочих креслень ландшафтних об'єктів. Створення ландшафтних композицій різних типів. Екскурсія на виставку живопису.

9. Тримірне моделювання та візуалізація проєктів та програмне забезпечення ландшафтного дизайнера (36 год.)

Теоретична частина. Ескізи і робочі креслення. Комп'ютерна візуалізація. Комп'ютерні програми моделювання та візуалізації ландшафтів для початківців (SketchUp Free, Home Design 3D, Planner 5D). Знайомство з можливостями, інструментами, налаштування інтерфейсу. Робота в режимі 2D/3D. Створення креслень. Організація роботи з об'єктами. Робота з шарами зображень. Об'ємне архітектурне проектування.

Задачі і можливості мобільних додатків. Огляд мобільних додатків для проектування ландшафтів та підбору рослин (PlantNet, iNaturalist, Seek by iNaturalist, Flora Incognita).

Практична частина. Вивчення комп'ютерних програм. Робота з мобільними додатками. Вибір оптимальних програм для креслень та візуалізації проєктів. Налаштування інтерфейсу програми. Робота у обраній програмі: моделювання ділянки; створення рельєфу; інструменти для створення пейзажу та редагування території; проектування будинків за шаблоном; вибір розташування рослин у проєкті; проектування доріжок, альтанок, солітерів, алей, квіткових клумб з використанням шаблонів; створення і редагування малих архітектурних форм. 3D візуалізація і рендеринг проєкту.

10. Сучасні тенденції у ландшафтному дизайні (8 год.)

Теоретична частина. Поняття артпроєкту. Особливості концептуального проєкту. Сучасні інтерпретації східних мотивів. Імітація природного середовища та атмосфери покинутого саду у сучасних ландшафтних проєктах. Малодоглядний сад.

Практична частина. Розробка проєкту малого саду.

11. Підсумок (2 год.)

Професія ландшафтного дизайнера, градація спеціальностей. Поняття інтелектуальної власності. Виставки робіт професійних ландшафтних дизайнерів.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Після завершення першого року навчання вихованці мають сформувати такі компетентності:

- *пізнавальна:*

- вихованці мають уявлення про ландшафтний дизайн як сферу діяльності, що поєднує біологічні, екологічні та художньо-проектні підходи;
- знають основні етапи розвитку ландшафтного мистецтва в Україні та світі; розрізняють основні стилі та напрями ландшафтного дизайну;
- розуміють базові принципи ландшафтною композиції та формотворення;
- знають типи об'єктів ландшафтного дизайну та особливості їх використання;
- мають базові знання про декоративні дерева, кущі та квіткові рослини; розуміють роль рослин у створенні естетичного та екологічно збалансованого середовища;
- мають уявлення про принципи екологічно доцільного озеленення;
- знають основні можливості цифрових технологій у ландшафтному проектуванні.

практична:

- уміють проводити елементарний аналіз території для озеленення;
- добирають рослини відповідно до природних умов та особливостей проекту;
- виконують прості ескізи ландшафтних композицій;
- створюють нескладні композиції з використанням природних і декоративних елементів;
- використовують базові інструменти програм для 2D та 3D моделювання;
- створюють прості цифрові моделі та навчальні проекти за допомогою комп'ютерних програм і мобільних додатків;
- оформлюють результати власної діяльності у вигляді ескізів, презентацій та портфоліо;
- дотримуються правил безпечної роботи під час практичної діяльності та роботи з цифровими пристроями.

творча:

- розробляють прості авторські ландшафтні композиції та проекти озеленення;
- застосовують основні засоби композиційної виразності під час створення проєктів;
- поєднують рослини, декоративні елементи та малі архітектурні форми відповідно до задуму;
- пропонують власні варіанти озеленення території закладу освіти або присадибної ділянки;
- беруть участь у виконанні колективних творчих проєктів; виявляють творчий підхід до розв'язання навчальних і проєктних завдань.

комунікативна:

- співпрацюють у парах і малих групах під час виконання спільних завдань;
- висловлюють власну думку щодо проєктних рішень;
- аргументують вибір рослин, композиційних елементів та дизайнерських прийомів;
- презентують результати власної діяльності перед однолітками;
- дотримуються культури спілкування та взаємодії у колективі.

соціальна компетентність:

- відповідально ставляться до виконання індивідуальних і колективних завдань;
- працюють у команді та виконують визначені ролі під час реалізації проєктів;
- усвідомлюють значення озеленення для покращення якості життя людей і стану довкілля;
- демонструють екологічно відповідальну поведінку у повсякденному житті; набувають досвіду участі у суспільно корисній та проєктній діяльності.

екологічна компетентність:

- розуміють взаємозв'язок між станом довкілля та діяльністю людини у сфері благоустрою територій;
- усвідомлюють значення рослин для підтримання екологічної рівноваги та збереження біорізноманіття;
- враховують природні умови місцевості під час добору рослин та створення проєктів озеленення;
- надають перевагу використанню місцевих і адаптованих видів рослин;
- дотримуються принципів екологічно доцільного природокористування;
- усвідомлюють значення природоорієнтованих рішень для створення комфортного та безпечного середовища.

Основний рівень, другий рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
1. Вступ	3	-	3
2. Ландшафтні композиції у природних екосистемах	9	6	15
3. Програми SketchUp та Planner 5D	12	15	27
4. Проєктування малих садів	9	18	27
5. Концепція проєкту. Вибір засобів композиції	6	9	15
6. Архітектурно-ландшафтне формування малого саду	6	9	15

7. Малі архітектурні форми. Призначення і класифікація	6	12	18
8. Урбоекологія та дизайн міського середовища	9	9	18
9. «Ленд-арт» (Land Art) у дизайні міського середовища	6	12	18
10.Світловий дизайн ландшафтного середовища	9	6	15
11.Водойми: види і проєктування	6	9	15
12. Флорадизайн і фітодизайн житлового середовища	9	9	18
13.Світові асоціації і професійні спілки ландшафтних дизайнерів	3	-	3
14. Конкурси ландшафтного дизайну в Україні	3	3	6
12. Підсумок	-	3	3
Всього	96	120	216

1. Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Завдання і план роботи гуртка. Техніка безпеки.

2. Ландшафтні композиції у природних екосистемах (15 год.)

Теоретична частина. Класифікація ландшафтів. Просторова структура природних ландшафтів. Функціонування та динаміка розвитку ландшафтів.

Практична частина. Доповнення природних ландшафтів дизайнерськими елементами. Використання можливостей традиційних і нових матеріалів для створення міні-садів.

3. Програми SketchUp та Planner 5D (27 год.)

Теоретична частина. Програма SketchUp та її можливості. Знайомство з інтерфейсом, робочими інструментами, бібліотекою. Програма Planner 5D: інтерфейс, налаштування та можливості проєктування. Проєктування ландшафтних квітників. Малі архітектурні форми.

Практична частина. Робота з шаблонами. Моделювання рельєфу. Створення ескізів планування ландшафтів. Візуалізація плану території. Проєктування водойми. Світлові схеми і розміщення джерел штучного освітлення. Проєктування клумб, рабток, міксбортерів та заповнення їх рослинами. Створення малих архітектурних форм. Змінення властивостей створених об'єктів. Внесення змін у проєкт.

4. Проєктування малих садів (27 год.)

Теоретична частина. Віртуальні елементи ландшафту. Основи моделювання. Принцип створення деталізованих 3D-макетів, креслень і відео презентацій. Імпорт готових об'єктів. Трьохмірна модель збережена у 3D форматі. Правила внесення в проєкт малих архітектурних форм. Проєктування садово-паркового освітлення. Візуалізація плану ділянки.

Практична частина. Розробка схем планування, креслень, обробка фотоматеріалів, створення ескізів фрагментів ландшафтних композицій малого саду. Створення лінійних масивів об'єктів. Вирівнювання і прив'язка об'єктів, створення ланцюжків об'єктів та масивів по заданій траєкторії.

Створення власних форм, фігур, поверхонь, будівель. Моделювання дерев та чагарників. Проектування стежок та майданчиків. Проектування ландшафтних квітників та газонів. Розробка символів дерев та масивів чагарників. Регулювання параметрів гілок та стовбурів дерев та чагарників.

Проектування малого саду за індивідуальними завданнями. Огляд створеного дизайну та запис відеороликів.

5. Концепція проєкту. Вибір засобів композиції (15 год.)

Теоретична частина. Дизайн-концепція проєкту. Загальна ідея проєкту озеленення території та вибір засобів для її реалізації. Пошук гармонійної композиції, компоновка елементів. Поняття ескізних проєктів.

Практична частина. Передпроєктний аналіз території. Розробка концепції проєкту озеленення території закладу освіти, двору за індивідуальним завданням.

6. Архітектурно-ландшафтне формування малого саду (15 год.)

Теоретична частина. Поняття малого саду та принципів його архітектурно-ландшафтного формування. Критерії класифікації малих садів. Етапи формування архітектурного середовища малого саду. Прийоми розміщення малих садів в міському середовищі.

Практична частина. Функціональна організація малого саду. Проектування малого саду на заданій території. Створення плану посадок.

7. Малі архітектурні форми (18 год.)

Теоретична частина. Призначення і класифікація малих архітектурних форм (МАФ). Утилітарні та декоративні МАФи. Садова скульптура і екодизайн. Зелені скульптури, «венеціанські дерева», топіарні форми.

Практична частина. Виготовлення садових скульптур, ваз, декоративних решіток з матеріалів вторинного використання, гілок дерев, цементу. Формування «венеціанських дерев» з вербових пагонів.

8. Урбоекологія та дизайн міського середовища (18 год.)

Теоретична частина. Поняття урбаністики. Розвиток урбаністики в Україні. Біотичні компоненти міського середовища. Флора і фауна міста. Озеленення міст та створення рекреаційних зон. Екологічна складова дизайну середовища у містах і селах. Топіарій у ландшафті. Рослини як засіб «екологізації» архітектурних об'єктів.

Практична частина. Планування прибудинкової території з врахуванням сучасних урбаністичних підходів. Розробка проєктів озеленення двору.

9. «Ленд-арт» (Land Art) у дизайні середовища (18 год.)

Теоретична частина. Новітні тенденції розвитку екологічного дизайну в Україні. «Ленд-арт» і ландшафтна архітектура: теорія і практика дизайну. Система композиційних закономірностей, прийомів, засобів у «Ленд-арті». Геопластика творів «Ленд-арту».

Практична частина. Доповнення природного ландшафту штучними елементами. Розробка і реалізація проєкту в стилі «Ленд-арт».

10. Світловий дизайн ландшафтного середовища (15 год.)

Теоретична частина. Класифікація світлових джерел. Функціональне і декоративне освітлення. Елементи кольорово-світлового дизайну міського середовища. Формування світло-кольорового середовища у малому саду. Методичні прийоми формування світлового середовища у ландшафтних композиціях. Композиційна характеристика світлових просторів. Закономірності побудови світлопросторової композиції.

Практична частина. Розробка концепції формування гармонійного світлового середовища сучасного саду. Проектування світлопростору на заданій території. Підбір джерел освітлення.

11. Водойми: види і проектування (15 год.)

Теоретична частина. Види декоративних водойм. Технологія будівництва штучних водойм. Оформлення прибережної території. Водна рослинність. Фонтани і каскади у штучних водоймах. Способи підтримання чистоти штучної водойми.

Практична частина. Вибір форми і типу водного об'єкта для ділянки. Проектування водойми.

12. Флорадизайн і фітодизайн житлового середовища (18 год.)

Теоретична частина. Флорадизайн інтер'єру. Функціональне призначення. Зимові сади. Класифікація зимових садів. Сади на дахах. Сучасні тенденції ландшафтного проектування садів на дахах.

Практична частина. Прийоми архітектурно-ландшафтної організації зимових садів. Проектування зимового саду.

13. Світові асоціації і професійні спілки ландшафтних дизайнерів (3 год.)

Теоретична частина. Європейські і Американські школи ландшафтного дизайну. Світові асоціації ландшафтних дизайнерів. Проекти англійських дизайнерів, міжнародна виставка Chelsea Flower Show.

14. Конкурси ландшафтного дизайну в Україні (6 год.)

Теоретична частина. Асоціація ландшафтних архітекторів України. Ландшафтний форум України, форум «Екомісто Еколандшафт», архітектурний фестиваль PROSTONEBA.

Конкурси ландшафтного дизайну для учнівської молоді. Всеукраїнський конкурс з квітникарства та ландшафтного дизайну «Квітуча Україна».

Практична частина. Розробка ескізів проєктів для участі у Всеукраїнському конкурсі з квітникарства та ландшафтного дизайну «Квітуча Україна».

15. Підсумок (3 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Аналіз портфоліо гуртківців, створеного під час навчання у гуртку.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Після завершення другого року навчання вихованці мають сформувати такі компетентності:

Пізнавальна:

- знають класифікацію ландшафтів та особливості природних екосистем;
- розуміють принципи сталого розвитку та екологічно орієнтованого ландшафтного проєктування;
- мають уявлення про урбоекологію та сучасні підходи до озеленення міського середовища;
- знають сучасні напрями ландшафтного мистецтва, екодизайну та ленд-арту;
- розуміють принципи проєктування малих садів, декоративних водойм та систем освітлення;
- знають особливості флорадизайну та фітодизайну житлового середовища;
- володіють знаннями про професійну діяльність ландшафтних дизайнерів, профільні організації, конкурси та виставки;
- знають можливості сучасних цифрових технологій і спеціалізованого програмного забезпечення для ландшафтного проєктування.

Практична:

- виконують передпроектний аналіз території;
- працюють у програмах для ландшафтного проєктування та візуалізації;
- створюють 2D та 3D моделі ландшафтних об'єктів;
- розробляють концепцію та ескізний проєкт озеленення території;
- проєктують малі сади, квітники, декоративні водойми та системи освітлення;
- добирають рослини відповідно до екологічних умов та проєктних завдань;
- створюють плани посадок і презентаційні матеріали;
- оформлюють та систематизують власне портфоліо;
- дотримуються правил безпечної роботи під час виконання практичних робіт та використання цифрових технологій.

Творча:

- самостійно розробляють авторські проєкти озеленення різних типів територій;
- застосовують сучасні дизайнерські підходи під час створення проєктів;
- реалізують творчі ідеї у стилях ленд-арт та екодизайн;
- створюють оригінальні композиційні рішення з використанням природних і декоративних елементів;
- творчо використовують можливості цифрових технологій для візуалізації проєктів;
- виявляють ініціативність та креативність у процесі проєктної діяльності.

Комунікативна:

- ефективно співпрацюють у команді під час виконання колективних проєктів;
- аргументовано обґрунтовують власні проєктні рішення;
- презентують результати проєктної діяльності перед різними аудиторіями;
- беруть участь у фахових обговореннях та консультаціях;
- дотримуються культури професійного спілкування та співпраці.

Соціальна:

- відповідально ставляться до виконання проєктної діяльності;
- працюють у команді з урахуванням розподілу обов'язків;
- враховують потреби користувачів під час розроблення проєктів;
- усвідомлюють значення ландшафтного дизайну для розвитку громади та покращення якості життя;
- беруть участь у природоохоронних, екологічних та громадських ініціативах;
- демонструють активну громадянську позицію щодо збереження довкілля.

Екологічна:

- застосовують принципи сталого та екологічно доцільного ландшафтного проєктування;
- враховують екологічні особливості території під час розроблення проєктів;
- добирають рослини з урахуванням природно-кліматичних умов та потреб збереження біорізноманіття;
- використовують природоорієнтовані рішення в озелененні та благоустрої;
- усвідомлюють роль ландшафтного дизайну у формуванні комфортного та екологічно безпечного середовища;
- демонструють екологічно відповідальне ставлення до природних ресурсів;
- розуміють значення збереження біорізноманіття та екосистемних послуг для сталого розвитку територій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура : підручник. Львів : Новий Світ–2000, 2024. 520 с.
2. Кучерявий В. П. Історія ландшафтної архітектури : підручник. Львів : Новий Світ–2000, 2021. 702 с.
3. Кучерявий В. П., Кучерявий В. С. Озеленення населених місць : підручник. Львів : Новий Світ–2000, 2021. 664 с.
4. Клименко Ю. О., Кучерявий В. П. Естетика та композиція ландшафту. Проектування ландшафтних об'єктів : навчальний посібник. Львів: Львівська політехніка, 2019. 304 с.
5. Швець В. В. Інженерний благоустрій територій : навчальний посібник. Львів: Львівська політехніка, 2019. 304 с.
6. Матвійчук О. В. Гідротехнічні споруди садово-паркових об'єктів : навчальний посібник. Київ : Новий Світ–2000, 2019. 490 с.
7. Калініченко О. А. Декоративна дендрологія : навчальний посібник. Київ : Вища школа, 2019. 335 с.
8. Шевченко Л. С. Ландшафтна архітектура: навчальний посібник. Полтава : НУПП, 2024. 212 с.
9. Парфентьева І. О., Мельник Ю. А. Ландшафтна архітектура : навчально-методичний посібник. Луцьк: ЛНТУ, 2021. 154 с.
10. Robinson N. The Planting Design Handbook. 3rd ed. London: Routledge, 2024. 376 p.
11. Booth N. K., Hiss J. E. Residential Landscape Architecture: Design Process for the Private Residence. 8th ed. London : Routledge, 2023. 624 p.
12. Cantor S. Green Roofs in Sustainable Landscape Design. New York : W. W. Norton & Company, 2021. 288 p.
13. Hagan S. Ecological Urbanism and Landscape Architecture. London : Routledge, 2021. 262 p.
14. Waldheim C. Landscape as Urbanism: A General Theory. Princeton : Princeton University Press, 2022. 344 p.
15. Corner J. Landscape Urbanism Reader. New York : Princeton Architectural Press, 2023. 192 p.
16. Beatley T. Biophilic Cities: Integrating Nature into Urban Design and Planning. Washington : Island Press, 2022. 312 p.
17. Мельник Л. Г. Основи екології та сталого розвитку : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2021. 416 с.
18. Руденко Л. Г., Маруняк Є. О., Голубцов О. Г. Ландшафтне планування в Україні : монографія. Київ : Реферат, 2020. 406 с.
19. Пушкар В. В. Ландшафтна архітектура і дизайн, фітодизайн, садово-паркове будівництво, паркознавство, декоративне рослинництво : словник-довідник. Київ : НАКККиМ, 2021. 298 с.
20. Яценко В., Короткова Т., Панченко Т. Підготовка архітекторів в нових економічних, політичних та соціальних умовах (досвід кафедри ландшафтної та туристично-рекреаційної архітектури КНУБА) // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2022. № 63. С. 207–217.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Flora Incognita. URL: <https://floraincognita.com> (дата звернення: 03.06.2026).
2. iNaturalist. URL: <https://www.inaturalist.org> (дата звернення: 03.06.2026).
3. Seek by iNaturalist. URL: https://www.inaturalist.org/pages/seek_app (дата звернення: 03.06.2026).
4. SketchUp Free. URL: <https://www.sketchup.com/plans-and-pricing/sketchup-free> (дата звернення: 03.06.2026).
5. Planner 5D. URL: <https://planner5d.com> (дата звернення: 03.06.2026).
6. Home Design 3D. URL: <https://en.homedesign3d.net> (дата звернення: 03.06.2026).
7. PlantNet. URL: <https://plantnet.org> (дата звернення: 03.06.2026).

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Програми для ландшафтного проєктування та візуалізації: SketchUp Free; Home Design 3D; Planner 5D.

Мобільні додатки «PlantNet», «iNaturalist», «Seek by iNaturalist», «Flora Incognita», «PlantSnap» (за наявності безкоштовного доступу).